

BERLIININ KUTSU TOIMINTAAN KULTTUURIPERINTÖ LUOMAAN EUROOPALLE TULEVAISUUTTA

JOHDANTO

Kulttuuriperinnön eurooppalainen teemavuosi 2018 merkitsi käännekohtaa alati kasvavalle kulttuuriperintöliikkeelle Euroopassa. Nyt on aika tunnistaa yhteisen eurooppalaisen kulttuuriperinnön kansalaisia ja yhteisöjä yhdistävä voima ja antaa nykyistä syvempi merkitys yhteiselle eurooppalaiselle hankkeellemme. Meidän on tunnistettava ja valjastettava jakamastamme kulttuuriperinnöstä ja arvoista kumpuava positiivinen ja kokoava voima yhdistämään Euroopan kansalaiset ja yhteisöt ja antamaan syvempi merkitys yhteiseurooppalaiselle hankkeellemme. Nyt on aika toimia.

Tämän Berliinin kutsun toimintaan julkistivat Euroopan kulttuuriperintövuoden päätapahtumassa Berliinissä 22. kesäkuuta 2018 kolme tapahtuman pääjärjestäjää: **EUROPA NOSTRA** – Kulttuuriperintöjärjestöjen ääni Euroopassa, Saksan kulttuuriperintökomitean (**DNK**) – Kulttuuriperinnön eurooppalaisen teemavuoden kansallinen koordinaattori Saksassa sekä Preussin kulttuuriperintösäätiö (**SPK**).

Kulttuuriperinnön eurooppalaisen teemavuoden myötä Berliinissä 18.–24. kesäkuuta 2018 järjestetty ensimmäinen Euroopan kulttuuriperintöhuippukokous (European Heritage Summit) saattoi yhteen lukuisia kansalaisia ja järjestöjä joka puolelta Eurooppaa. Mukana oli yhdistysten, säätiöiden ja yliopistojen sekä uskonnollisten yhteisöjen ja kohteiden edustajia, eri alojen ammattilaisia ja asiantuntijoita: arkkitehteja, museoalan ammattilaisia, konservaattoreita ja entisöijä, käsityöläisiä, taiteilijoita, tutkijoita, opettajia, yrittäjiä, start-up yrittäjiä, (taide)historioitsijoita, toimittajia ja valokuvaajia. Berliiniin kokoontui myös lukuisia opiskelijoita ja nuoria vapaaehtoisia, kulttuuriministereitä, historiallisten kaupunkien pormestareita, eurooppalaisten, kansallisten ja alueellisten parlamenttien jäseniä, Euroopan unionin instituutioiden ja Euroopan neuvoston sekä Unescon, ICCROM:n sekä usean muun eurooppalaisen kulttuuriperintöverkoston edustajia.

Berliinin kutsu toimintaan kumpuaa ja nojaa kaikkien niiden kulttuuriperinnöstä (niin aineellisesta, aineetomasta kuin digitaalisesta) välittävien ihmisten asiantuntijuuteen, innostukseen ja sitoutuneisuuteen, jotka käyttävät omaa osaamistaan, aikaansa ja energiaansa, ammattilaisena tai vapaaehtoisena, varmistaakseen kulttuuriperinnön jäämisen tuleville sukupolville. Heidän työnsä rahallinen arvo on merkittävä – sosiaalinen ja kulttuurinen arvo mittaamaton.

Berliinin kutsu toimintaan pohjautuu osaltaan Kulttuuriperinnön eurooppalaisen **teemavuoden kansallisten koordinaattorien**, **teemavuoden sidosryhmäkomitean** jäsenten sekä **Euroopan kulttuuriperintöallianssi 3.3:n** jäsenten työn ja tuen varaan.

Kutsumme nyt kaikki, joille Euroopan menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus ovat tärkeitä, allekirjoittamaan tämän toimintakutsun sekä tukemaan ja jakamaan sitä laajalti.

BERLIININ KUTSU TOIMINTAAN

ME ALLEKIRJOITTANEET KANSALAISET, ORGANISAATIOT JA INSTITUUTIT ... olemme valmiita ottamaan vastuun siitä, että kulttuuriperintö tunnustetaan ja otetaan käyttöön mahdollisuutena rakentaa entistä rauhanomaisempaa, vauraampaa, yhtenäisempää ja oikeudenmukaisempaa Eurooppaa.

Kulttuuriperinnön eurooppalainen teemavuosi tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden vaikuttaa keskusteluun Euroopan tulevaisuudesta. Eurooppa on keskellä niin monia haasteita ja uhkia, jotka koskevat myös sen arvopohjaa, että keskustelu Euroopan tulevaisuudesta ei voi kohdistua pelkästään poliittisiin, taloudellisiin tai turvallisuuteen liittyviin kysymyksiin. Meidän täytyy kääntää Euroopan tarina kokonaan uusille raiteille ja vietävä yhteinen kulttuuriperintömme arvoiselleen paikalle Euroopan poliittisten ohjelmien ja prioriteettien keskiöön.

MIKSI? KOSKA...

1. Kulttuuriperintömme tekee meistä eurooppalaisia heijastamalla niitä erilaisia arvoja, kulttuureja ja muistoja, jotka me yhdessä jaamme. Kulttuuriperinnössä tiivistyy Euroopan motto Moninaisuudessaan yhtenäinen ja se auttaa meitä vastustamaan eripuraa lisääviä ja yhteisöämme uhkaavia voimia.
2. Kulttuuriperintömme pitää sisällään identiteettimme monet eri kerrostumat – niin paikallisen, alueellisen, kansallisen kuin eurooppalaisen. Nämä kerrostumat kietoutuvat toisiinsa, vahvistavat toisiaan ja ovat jatkuvassa muutoksessa.
3. Kulttuuriperintömme ruokkii sekä paikallisyhteisöön kuulumisen tunnetta että yhteenkuuluvuutta ja solidaarisuutta Euroopassa.
4. Kulttuuriperintömme yhdistää sukupolvia. Siinä on tunnistettavissa valtioiden rajat ylittävä ihmisten ja ajatusten liikehdintä ja vuoropuhelu vuosisatojen yhteisen historiamme aikana. Se toimii pohjana kunnioitettavalle ja rikastavalle dialogille ja vuorovaikutukselle yhteisöjen sisällä ja niiden välillä, Euroopassa sekä maailman muiden kulttuurien kanssa.
5. Kulttuuriperintömme varmistaa, että yhteys menneisyyden ja tulevaisuuden välillä säilyy. Se mahdollistaa perinteiden ja historian hyödyntämisen ja niistä ammentamisen sekä auttaa meitä toipumaan haavoistamme ja korjaamaan menneisyyden tapahtumien aiheuttamia vaurioita. Samalla kulttuuriperintö ruokkii luovuutta ja innovaatioita ja toimii jatkuvan oppimisen ja inspiraation lähteenä sekä aktiivisen ja vastuullisen kansalaisuuden perustana.
6. Kulttuuriperintömme on myös keskeinen kestävä kehityksen ja yhteenkuuluvuuden saavuttamisen tekijä. Lisäksi se tarjoaa merkityksellistä työtä huomattavalle määrälle ihmisiä suoraan tai epäsuorasti.
7. Kulttuuriperintömme luo harmoniaa ja kauneutta elinympäristöömme, niin ihmisen muovaama kuin luonnonperintökin. Näin se parantaa hyvinvointiamme ja kohentaa elämänlaatuamme.

Toteamme tänä vuonna, jolloin [Ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus täyttää 70 vuotta](#), että oikeus kulttuuriperintöön on yksi keskeisistä ihmisoikeuksista ja vahvistamme – Kulttuuriperinnön eurooppalaisena teemavuonna – sitoutumisemme periaatteisiin, jotka on ilmaistu jo lukuisissa [olennaisissa toimintapoliittisissa asiakirjoissa](#). On aika viedä nämä monien eurooppalaisten ja kansainvälisten järjestöjen jo soveltavat periaatteet tehokkaaseen täytäntöön niin, että niillä on konkreettisia vaikutuksia Euroopalle ja eurooppalaisille.

TOIMENPIDE 1 EUROOPPALAISEN TOIMINTAOHJELMAN LAATIMINEN KULTTUURIPERINNÖLLE

Tarvitsemme kunnianhimoisen eurooppalaisen kulttuuriperinnön toimintaohjelman, josta muodostuu Kulttuuriperinnön eurooppalaisen teemavuoden pysyvä perintö. Tämä toimintaohjelma, joka mainitaan jo vastikään käyttöön otetussa [Euroopan uudessa kulttuuriohjelmassa](#), on valmisteltava ja toteutettava niin, että kaikki asiaan liittyvät julkiset ja yksityiset sidosryhmät, mukaan lukien kansalaisyhteiskunta, ovat osallisia prosessista ja kokonaisvaltaisesti sitoutuneita siihen. Ohjelman on oltava kokonaisvaltainen ja kytketty muihin EU:n ohjelmiin ja prioriteetteihin sekä täysin linjassa viimeisimpien [Euroopan unionin neuvoston päätösten](#) kanssa. Tässä viittaamme tavoitteisiin ja toimintaperiaatteisiin, jotka liittyvät aiheisiin kuten sosiaalinen yhteenkuuluvuus, alueellinen kehitys, kaupunkialueiden kehittäminen, maaseudun kehittäminen, ympäristö, merialueisiin ja turismiin liittyvät toimintaperiaatteet, kestävyystoimintaohjelma ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen, tutkimus ja innovointi, digitaaliset toimintaohjelmat, koulutus ja taidot sekä tietenkin nuoret. Tähän toimintaohjelmaan tulisi lisäksi sisällyttää vahva ulkoinen ulottuvuus, sillä Euroopan unionin on myös kannettava globaalia vastuuta ja tehtävä aktiivista yhteistyötä EU:n rajojen ulkopuolella olevien kumppanien kanssa. Toimintaohjelman olisikin syytä olla linjassa Euroopan neuvoston kulttuuriperinnön puitesopimuksen ja neuvoston tuoreen [Euroopan kulttuuriperintöstrategian \(Strategia 21\)](#) sekä [YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden eli Agenda 2030:n](#) kanssa.

TOIMENPIDE 2 KULTTUURIPERINNÖN TÄRKEYDEN TUNNUSTAMINEN EUROOPPALAISTEN TOIMINTAOHJELMIEN JA RAHOITUKSEN KANNALTA

Tulevan Eurooppalaisen kulttuuriperinnön toimintaohjelman tueksi pyydämme, että EU:n elimet tunnustavat kulttuuriperinnön strategisen erityisaseman [tulevissa ohjelmissaan](#) ja [EU:n uudessa monivuotisessa rahoituskehityksessä](#) (2021-2027). Tämä edistää kipeästi kaivattua panostusta Euroopan henkiseen ja kulttuuriseen pääomaan sekä Euroopan arvojen edistämiseen. Samalla me kaikki sitoudumme jatkamaan kulttuuriperinnön Euroopalle tarjoamien [moninaisten arvojen ja hyötyjen](#) tunnetuksi tekemistä. Tämä on erityisen tärkeää toukokuussa 2019 järjestettävien europarlamenttivaalien valossa ja vaaleja luonnollisesti seuraavan uuden Euroopan komission kannalta.

TOIMENPIDE 3 PAIKALLISEN, KANSALLISEN JA EUROOPPALAISEN YHDISTÄMINEN

Hallinnon eri tasot ovat avainasemassa kulttuuriperinnön täyden potentiaalin hyödyntämisessä strategisena resurssina yhteiskunnan, talouden, kulttuurin ja ympäristön hyväksi. Siksi kutsumme kaikki eurooppalaiset valtiot, alueet ja kaupungit jatkamaan kulttuuriperinnön kokonaisvaltaisten ja kunnianhimoisten toimintaohjelmien ja toimenpideohjelmien kehittämistä. Pyydämme niitä myös tehostamaan vuoropuhelua ja yhteistyötä alalla toimivien eurooppalaisten ja kansainvälisten järjestöjen ja kansalaisyhteiskunnan kanssa. Tämä varmistaa, että hallinnon eri tasojen – niin paikallisten, kansallisten kuin eurooppalaistenkin – soveltamat toimenpide- ja toimintaohjelmat täydentävät toisiaan ja ovat yhteneväisiä.

TOIMENPIDE 4 KORVAAMATTOMAN SÄILYTTÄMINEN JA VÄLITTÄMINEN

Kulttuuriperintö on ainutkertaista ja korvaamatonta. Tästä huolimatta se on usein haavoittuvaista ja jopa uhattua. Siksi meidän on yhdessä otettava tehtäväksemme säilyttää kulttuuriperintöämme ja välittää se tulevien sukupolvien iloksi ja käyttöön. Meidän on tehostettava tarvittavia henkisiä ja rahallisia voimavaroja sekä panostettava taitoihin ja valmiuksien kehittämiseen varmistaaksemme, että kulttuuriperintömme säilyy, kehittyy ja siirtyy eteenpäin, niin fyysisesti kuin digitaalisestikin. Yliopistot ja tutkimusyhteisö on saatava täysillä mukaan tähän prosessiin. On kehitettävä innovatiivisia liiketoimintamalleja ja kannustettava luovia synergioita kulttuuriperinnön ja taiteen välillä. Meidän tulee myös tunnustaa kulttuuriperintömme aineettomat ilmaisutavat, jotka kehittyvät jatkuvasti ja rikastavat yhteiskuntaamme ja elinympäristöämme.

TOIMENPIDE 5 INVESTOITAVA LAADUKKAASEN KULTTUURIPERINTÖVETOISEEN UUSIUTUMISEEN

Meidän on varmistettava ja mahdollistettava riittävä määrä niin julkista kuin yksityistäkin rahoitusta asuinalueidemme, kaupunkiemme ja maaseutumme laadukkaalle kulttuuriperintövetoiselle uudistamiselle, joka perustuu luovuuteen, innovaatioihin ja soveltavaan uusiokäyttöön. Inspiraatiota on ammennettava eurooppalaisen kulttuuriperinnön teemavuoden alussa esiteltyssä [Davosin julkilausumassa](#) määritellystä korkealaatuisesta baukulttuurista eli rakennuskulttuurista. Sitä tulee lisäksi rikastaa kansalaisten, heidän yhteisöjensä ja kansalaisyhteiskunnan aktiivisella osallistumisella. Toivotamme tervetulleeksi kaikenlaisen luovan ja kunnioittavan vuorovaikutuksen niiden välille, jotka suojelevat kulttuuriperintöä ja jotka rakentavat tämän ajan rakennettua ympäristöä, tulevaisuuden kulttuuriperintöä.

TOIMENPIDE 6 TIEDON JA YMMÄRRYKSEN LISÄÄMINEN

Kulttuuriperinnölle tulee antaa nykyistä huomattavasti suurempi painoarvo koulutuksessa kaikilla ikäluokilla. Tämä vahvistaa julkista sitoutumista kulttuuriperinnön suojelemiseen ja välittämiseen. Erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, että historianopetus ja kulttuuriperinnön tulkinta sijoitetaan laajaan Euroopan historian, nykyisyyden ja tulevaisuuden viitekehykseen. Tämä tarjoaa eurooppalaisille, etenkin lapsille ja nuorille, työkalut, joiden avulla he voivat ymmärtää Euroopan ja muiden maailman kulttuurien välillä parhaillaan meneillään olevia tapahtumia ja vuorovaikutustilanteita syvemmin. Kaikki nämä toimet auttavat rakentamaan kunnioittavampia ja merkityksellisempiä suhteita ihmisten ja heidän asuin- ja työskentelypaikkojensa sekä vierailukohteidensa välille. Ne myös edistävät ymmärrystä, kunnioitusta ja syrjimättömyyttä Euroopan uusien asukkaiden kohtelussa.

TOIMENPIDE 7 TILAISUUDEN HYÖDYNTÄMINEN

Eurooppalaisen kulttuuriperinnön teemavuosi on luonut hallinnollisia mahdollisuuksia ja vahvistanut kulttuuriperintöliikettä Euroopassa. Nyt meidän on lujitettava, kehitettävä ja laajennettava julkisten ja yksityisten sidosryhmien, eurooppalaisten ja kansainvälisten organisaatioiden ja kansalaisyhteiskunnan yhteisiä ponnistuksia. Saavuttaaksemme päämäärämme meidän on etsittävä oikeat keinot luoda pysyvä rakenne, jonka avulla voimme kerätä tietoa eurooppalaisesta kulttuuriperinnöstä, kehittää siihen liittyviä valmiuksia ja koordinoida kulttuuriperintötietoisuuden edistämistä Euroopassa.

Berliinissä, 22.6.2018

Berliinin kutsun toimintaan (Berlin Call to Action) voi allekirjoittaa Europa Nostran verkkosivuilla osoitteessa: www.europanostra.org/berlin-call-action

